

Instruktion för kontroll av backventiler i äldre blandare till dusch/badkar

Bilden ovan föreställer en FM Mattssons termostatblandare ur 1000-serien, utförande 2, tillverkad 1986-1992. Det var denna typ av blandare för badkar och dusch som installerades i många (alla?) av badrummen i vårt hus när det byggdes (färdigställt 1993). De kombinerade backventilerna/smutsfiltren sitter under de två runda luckorna på blandarens ovansida. Blandare slits med åren och det är väl känt att defekta backventiler i äldre dusch/badkarsblandare kan leda till att kallvatten rinner över ("tjuvar") till varmvattenröret – eller tvärtom. I de engrepps handfats- och köksblandare ur FM Mattsson 3000 eller 4000-serien som ursprungligen installerades i vårt hus finns det inga backventiler.

En dusch/badkarsblandare med defekta backventiler kan lätt leda till vatten med fel temperatur också i lägenhetens övriga blandare och även andra lägenheter under eller över längs samma lodräta tappvattenledningar kan påverkas. Efter en tids spolning kommer det dock till slut fram vatten med rätt temperatur.

Felsökning

Att felsöka backventilerna i termostatblandaren sin lägenhet är enkelt och kan utföras av den enskilde medlemmen.

1. Spola tempererat vatten ur termostatblandaren till badkaret/duschen i minst 1 minut. Känn därefter med fingrarna på inloppsrören (muttrarna) mot väggen. Det vänstra inloppet ska nu kännas tydligt varmt och det högra inloppet tydligt kallt.
2. Stäng av vattenflödet i termostatblandaren helt och vänta i 5-10 minuter.
3. Känn återigen på inloppsrören. Båda inloppsrören bör nu ha intagit ungefär samma ljumma temperatur.
4. Spola kallt vatten ur alla övriga blandare i lägenheten under minst 2 minuter.
5. Känn efter om detta förändrar temperaturen på de båda inloppsrören till termostatblandaren jämfört med hur de kändes i steg 3.
6. Upprepa steg 4-5 men vid spolning av varmt vatten ur alla övriga blandare.
7. Om temperaturen på inloppen till termostatblandaren inte påverkas av spolningen ur övriga blandare tyder det på att backventilerna är ok. Om man däremot känner att spolningen ur andra blandare höjer eller sänker temperaturen på något av inloppsrören till den stängda termostatblandaren tyder det på att någon av dess backventiler är trasig och "tjuvar över vatten" till motsatt inloppsrör.

Obs! Den som inte alls känner igen bilden och beskrivningen utrustningen ovan bör ha ett renoverat badrum eller åtminstone utbyta blandare. Problemet med läckande backventiler är dock tämligen vanligt i äldre vattensystem och inte unikt för blandare från en viss tillverkare. Vid behov sök information på Internet från din blandarutrustnings tillverkare.

Åtgärd/reparation

För byte av backventiler i termostatblandaren se internetlänkar nedan till teknisk information från FM Mattssons kundforum. En händig person med rätt verktyg och starka nypor kan möjligen beställa nya backventiler/smutsfilter (säljs i tvåpack) från Internet och utföra bytet själv. Glöm dock inte att först stänga av lägenhetens huvudvattenkranar som (troligen) sitter ovanför en taklucka i badrummet. För de flesta medlemmar rekommenderas dock att kontakta SVEFAB för att få reparationen utförd.

Obs, om någon av lägenhetens blandare vibrerar eller låter konstigt så gör en felanmälan till SVEFAB. Se information om [felanmälan](#) i husets entréer och på Brf Smyrna hemsida.

Observera att reservdelar till gamla termostatblandare är dyra och blandarna kan dessutom vara svåra och tidsödande att montera isär. Därför kan det ofta rekommenderas att i stället byta till en ny termostatblandare. Flera medlemmar i huset har fått hjälp av SVEFAB att byta ut originalblandaren för badkar/dusch till en modern termostatblandare med motsvarande funktioner som heter FM Mattsson 9000E II. Kostnaderna för att reparera eller byta ut blandare i husets lägenheter betalas av respektive lägenhetsinnehavare.

En grundlig renovering av lägenhetens badrum, inkluderande att den vattenburna golvvärmens och handdukstorkaren byts ut mot eldrivna dito, kommer för medlemmen även rätta till konsekvenserna av föreningens svårlösta problem med bristande funktion på husets varmvattencirkulationssystem (VVC) för uppvärmning av badrum där för låg temperatur på returvattnet från VVC-systemet medför en möjlig risk för tillväxt av legionellbakterier. Styrelsen informerade om detta problem under årsmötet den 27 maj 2021.

Renovering av badrum är en tidsödande och dyr åtgärd men som förr eller senare behöver göras i samtliga lägenheter i huset och höjer lägenhetens värde.

Renovering av badrum kräver särskilt tillstånd från styrelsen och måste absolut ske på ett fackmässigt sätt så att risker för läckage och vattenskador minimeras. Se nedan länk till information på föreningens hemsida om ombyggnadsregler. Att bara byta ut äldre blandare i lägenheten mot likvärdiga nyare utrustningar kräver ej ett särskilt tillstånd från styrelsen men arbetet måste utföras på ett fackmässigt sätt.

<https://brfsmyrna.bostadsratterna.se/information/ombyggnadsregler>

Länkar till teknisk information om äldre blandare från FM Mattsson

Byte av backventiler på gammal badrumblandare, källa: FM Mattsson kundforum på Internet: <https://kundforum.fmmattsson.se/org/fmmattsson/d/byta-av-backventiler-pa-gammal-badrumblandare/>.

Teknisk information om blandare från FM Mattsson blandare 1000-serien till 5000-serien, källa FM Mattsson kundforum på Internet: <https://kundforum.fmmattsson.se/attached-file/6a0e9156976d47fcb44a04a56f7df5ad/comment/3467111/>.

Drift, skötsel och monteringsanvisning för termostatblandare FM Mattsson 1000-serien, källa: RSK-databasen på Internet: https://www.rskdatabasen.se/infoDocs/MONT/MONT_10_8913592.pdf.

Utdrag ur reservdelskatalog (RSK) avseende backventil/smutsfilter till FM Mattson blandare för dusch/badkar, källa: RSK-databasen på Internet: <https://www.rskdatabasen.se/kategori/sanitet-blandare/blandarekranaranslutningar/tillbehoreservdelar/termostatblandare/8913592-10>.

För frågor till styrelsen kontakta info@brfsmyrna.se eller henrik.nerpin@brfsmyrna.se.